


[→ Αρχική Σελίδα](#)
[→ Βιογραφικό \(Ελληνικά/English\)](#)
[→ Κοινοβουλευτικό Έργο](#)

- ▶ Ολομέλεια
- ▶ Επιτροπές
- ▶ Ερωτήσεις / Αναφορές

[→ Κοινωνικές Δραστηριότητες / Ομιλίες](#)
[→ Άρθρα - Συνεντεύξεις](#)
[→ Νέα - Επικαιρότητα](#)
[→ Ημερολόγιο Δραστηριοτήτων](#)
[→ Επικοινωνία](#)
**ΝΕΑ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ**  
 ΜΑΖΙ ΠΑΜΕ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΜΠΡΟΣΤΑ

#### Λίστα Ενημέρωσης

Όνομα

E-mail



#### Ψηφοφορία

Ποια θεωρείτε είναι τα βασικότερα προβλήματα στην πόλη της Αθήνας;

- ▶ Κυκλοφοριακό
- ▶ Εγκληματικότητα
- ▶ Καθαριότητα
- ▶ Νέφος
- ▶ Αποξένωση

Δείτε τα αποτελέσματα

ΑΝΑΖΗΤΗΣΗ

Search

### Επιμέλεια ανήλικων τέκνων και δικαιώματα γονέων

#### Επιτροπή Ισότητας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων Τετάρτη 16.05.2007

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,  
 Σήμερα θέλω να αναφερθώ σε ένα ιδιαίτερα σοβαρό θέμα που θεωρώ ότι αποτελεί πτυχή του πολυσύνθετου προβλήματος γύρω από την στήριξη του θεσμού της οικογένειας στην σύγχρονη κοινωνία. Πρόκειται για ένα εξαιρετικά επίκαιρο ζήτημα, το οποίο καλούνται να αντιμετωπίσουν χιλιάδες ζευγάρια κάθε χρόνο. Ζευγάρια που μετά από τον γάμο και την γέννηση του παιδιού ή των παιδιών τους αποφασίζουν για διάφορους λόγους να πάρουν διαζύγιο. Το θέμα που σας εισηγούμαι σήμερα είναι της επιμέλειας των ανήλικων τέκνων και τα δικαιώματα των γονέων.

Στην εποχή που ζούμε, όλες και όλοι μας καλούμαστε να ανταπεξέλθουμε στις ιδιαίτερα απαιτητικές συνθήκες της καθημερινότητας. Γνωρίζουμε ότι σήμερα στην Ελλάδα δυστυχώς πάρα πολύ γάμοι καταλήγουν στο διαζύγιο. Αν και κανένα διαζύγιο δεν μπορεί να θεωρηθεί ευχάριστη υπόθεση, πιστεύω ότι ιδιαίτερη βαρύτητα έχουν εκείνα τα διαζύγια, που δεν χωρίζουν μόνο τα υλικά αγαθά ενός γάμου αλλά αυτά που επηρεάζουν και την ζωή ενός τρίτου. Του παιδιού. Ενός παιδιού που σε πολλές περιπτώσεις καταλήγει να είναι το αθώο θύμα όλης της υπόθεσης.

Όταν οι σχέσεις μεταξύ των δύο συζύγων αρχίζουν να κλονίζονται, ξεκινάει η αποξένωση, η αδιαφορία, σε πολλές περιπτώσεις και η έχθρα μεταξύ τους. Το παιδί που βρίσκεται μέσα στο σπίτι, αναγκάζεται πολλές φορές να βιώσει ιδιαίτερα σκληρές καταστάσεις τις οποίες μάλιστα δεν είναι πάντα σε θέση να καταλάβει. Βλέπει την μαμά και τον μπαμπά να τσακώνονται και ο μέχρι πρότινος υγιής κόσμος του καταρρέει από την μία στιγμή στην άλλη.

Το παιδί νιώθει ένα κενό και μάλιστα αρκετές φορές, συνήθως όταν η ηλικία του επιτρέπει να αντιληφθεί τα γεγονότα γύρω του, χωρίς να καταλαβαίνει τον λόγο που διαπληκτίζονται οι γονείς του, μπορεί μέσα από την αθωότητα του εσωτερικού του κόσμου, να θεωρήσει τον εαυτό του υπαίτιο για τις διαμάχες που βιώνει. Όταν τελικά οι γονείς αποφασίσουν να πάρουν διαζύγιο, ξεκινάει ταυτόχρονα ένας Γολγοθάς νομικών διαδικασιών που είναι εξαιρετικά δύσκολος.

Κυρίες και κύριοι Συνάδελφοι,

Το οικογενειακό δίκαιο είναι κλάδος του Αστικού Δικαίου που αναφέρεται στο σύνολο των κανόνων που αφορούν τις οικογενειακές σχέσεις. Δηλαδή τόσο τις σχέσεις μεταξύ των συζύγων όσο και τις σχέσεις μεταξύ γονέων και παιδιών. Πηγή του οικογενειακού δικαίου είναι ο Αστικός Κώδικας. Διατάξεις που ενδιαφέρουν το Οικογενειακό Δίκαιο συναντώνται παράλληλα και στον Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, στον Κώδικα Ποινικής Δικονομίας και στον Ποινικό Κώδικα.

Το οικογενειακό δίκαιο εκσυγχρονίστηκε με τον Νόμο 1329/1983 (ΦΕΚ25/Α). Με αυτό τον τρόπο προσαρμόστηκε το νομοθετικό πλαίσιο της χώρας μας στην συνταγματική επιταγή της αρχής της ισότητας των δύο φύλων. Με τον εκσυγχρονισμό καταργήθηκε η έννοια της πατριαρχικής οικογένειας και αντικαταστάθηκε με την οικογένεια της ισότητας. Μεταξύ των άλλων ορίστηκαν με τον τότε νέο νόμο, και επιτρέψτε να κάνω αναφορά μόνο στις μείζονες σημασίες για την εισήγηση αλλαγές, ότι στο πνεύμα της ισότητας και οι δύο σύζυγοι υποχρεώνονται να συμβάλλουν, ανάλογα με τις δυνάμεις τους στην αντιμετώπιση των αναγκών της οικογένειας. Η ανατροφή και εκπαίδευση των παιδιών οφείλει να γίνεται χωρίς καμία διάκριση φύλου. Θεσμοθετήθηκε η απόλυτη εξομοίωση των δικαιωμάτων των παιδιών που γεννήθηκαν εκτός γάμου εφόσον αναγνωριστούν εκούσια ή δικαστικά με τα δικαιώματα των παιδιών που γεννήθηκαν μέσα σε γάμο. Επίσης ενισχύθηκε η θέση της ανύπαντρης μητέρας, εκσυγχρονίστηκαν οι διατάξεις του διαζυγίου και θεσμοθετήθηκε το

συναινετικό διαζύγιο.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Εκτός από την νομική πλευρά του οικογενειακού δικαίου, οφείλουμε να εξετάσουμε επίσης την πρακτική πλευρά του ζητήματος. Τι γίνεται στην περίπτωση διαζυγίου και αίτηματος ανάθεσης γονικής μέριμνας? Ποια είναι η κατάσταση που καλούνται να αντιμετωπίσουν οι γονείς? Στην Ελλάδα σήμερα, και μόνο στις περιπτώσεις συναινετικού διαζυγίου, οι γονείς μπορούν να επισυνάψουν μαζί με την αίτηση διαζυγίου ενώπιον του αρμόδιου Μονομελούς Πρωτοδικείου και την συμφωνία για τον τρόπο άσκησης της γονικής μέριμνας ή επιμέλειας. Σε περίπτωση αγωγής διαζυγίου, συνυποβάλλουν αίτημα για την ανάθεση της γονικής μέριμνας ενώπιον του αρμόδιου Πολυμελούς Πρωτοδικείου. Εναλλακτικά μπορούν να ασκήσουν και ξεχωριστή αγωγή ενώπιον του αρμοδίου Μονομελούς Πρωτοδικείου, το οποίο θα αποφασίσει σύμφωνα με το συμφέρον του ανηλικού τέκνου. Αξίζει να αναφερθεί ότι με το ισχύον νομοθετικό πλαίσιο, η κοινή επιμέλεια προβλέπεται μόνο με την συναίνεση και των δύο γονέων. Αυτό που έχει επίσης μεγάλη σημασία είναι ότι σε κάθε περίπτωση πρόκειται για τα ίδια Πρωτοδικεία που, υπό τεράστιο φόρτο εργασίας, καλούνται να εκδικάσουν καθημερινά δεκάδες υποθέσεις άσχετες με το οικογενειακό δίκαιο.

Κυρίες και κύριοι Συνάδελφοι,

Η Επιτροπή Ισότητας και Δικαιωμάτων του Ανθρώπου έχει κληθεί να εξετάσει διάφορα ζητήματα που αφορούν κυρίως τις κοινωνικά πιο αδύναμες ομάδες όπως είναι τα παιδιά, οι γυναίκες και η τρίτη ηλικία. Υπάρχουν όμως και ζητήματα που απασχολούν έντονα το λεγόμενο «ισχυρό» φύλο. Ένα από αυτά, είναι το θέμα της δικαστικής επιμέλειας των παιδιών τους. Στην Ελλάδα η συντριπτική πλειοψηφία των δικαστικών αποφάσεων δίνει μετά τον χωρισμό την επιμέλεια του παιδιού αποκλειστικά στην μητέρα, διότι εξακολουθεί να κυριαρχεί η παραδοσιακή άποψη ότι η μητέρα είναι εκ προοιμίου καλύτερη για την ανατροφή του παιδιού της. Δημιουργείται ταύτιση του συμφέροντος του παιδιού με την παραχώρηση της επιμέλειας στις μητέρες, ενώ υπάρχει ουσιαστικός αποκλεισμός των ανδρών από τη διαδικασία ανατροφής των παιδιών τους. Πολλοί πατεράδες που θέλουν να μετέχουν ενεργά στην ανατροφή των παιδιών τους, αναδεικνύουν το ζήτημα αποκλεισμού τους. Έτσι έχουν ήδη δημιουργηθεί σύλλογοι στην Χώρα μας, όπως είναι «ο Σύλλογος για την ανδρική και πατρική αξιοπρέπεια», το «Κίνημα για τα Δικαιώματα του Παιδιού και του Πατέρα» και ο «Πανελλήνιος Σύνδεσμος Ανδρών» που καταγγέλλουν αυτό ακριβώς το φαινόμενο.

Γεγονός είναι ότι κάθε παιδί έχει δυο γονείς. Όλοι αναγνωρίζουμε ότι η σχέση γονέα και παιδιού δεν εξαρτάται μόνο από την ύπαρξη γάμου. Η γονική ευθύνη σαν σύνολο δικαιωμάτων και υποχρεώσεων δεν τερματίζονται με ένα διαζύγιο.

Επιστημονικές απόψεις λένε, ότι η επικρατούσα πρακτική ανάθεσης της επιμέλειας αποκλειστικά στον έναν εκ των δύο γονέων, συνήθως στην μητέρα, δεν είναι πάντα η καλύτερη. Μελέτες που έχουν δημοσιευθεί στο εξωτερικό δείχνουν ότι ο αποκλεισμός του ενός εκ των δύο γονέων, είτε μητέρας είτε πατρός, σε θέματα επιμέλειας των παιδιών αφενός τροφοδοτεί τις συγκρούσεις μεταξύ τους και αφετέρου συντελεί στην αύξηση της παραβατικότητας των παιδιών, ενώ αναπαράγει παθολογικά πρότυπα οικογενειακών σχέσεων.

Οι περισσότεροι Έλληνες δικαστικοί δεν έχουν εξειδικευμένες γνώσεις για το σύγχρονο προβληματισμό που αναπτύσσεται γύρω από τα θέματα ανατροφής των παιδιών. Συνεπώς, ενώ καλούνται να μεριμνήσουν για το συμφέρον του παιδιού, οι αποφάσεις τους πολλές φορές δημιουργούν προβλήματα στα ίδια τα παιδιά. Ένας τρόπος για να αποτραπούν τα κοινωνικά και ψυχολογικά προβλήματα που δημιουργεί η εξασθένηση της σχέσης του γονέα με τα παιδιά του, είναι να συμπεριληφθούν ενεργά στην διαδικασία ανατροφής του παιδιού και οι δυο γονείς. Θεωρώ, ότι μια συνεργασία των γονέων είναι σίγουρα προς όφελος του παιδιού τους και επιπλέον εναρμονίζεται το οικογενειακό δίκαιο περισσότερο προς το πνεύμα της ισότητας των δυο φύλων. Υπάρχουν διάφορες μορφές κοινής επιμέλειας. Κοινό τους στοιχείο είναι ότι οι γονείς είναι εκ των πραγμάτων υποχρεωμένοι να συνεργάζονται περισσότερο μεταξύ τους και όχι να υπάρχει αντιπαλότητα μεταξύ τους, όπως το βλέπουμε να γίνεται πολλές φορές σήμερα. Σε αυτές τις διαμάχες μεταξύ των δύο γονέων, το παιδί ενώ είναι άμοιρο ευθυνών, καταλήγει να θυμίζει «μπαλάκι του πιγκ-πονγκ», ενώ σε αρκετές περιπτώσεις γίνεται μοχλός άσκησης πιέσεων και εκβιασμών απέναντι στον ή στην πρώην σύντροφο.

Σαν πιο χαρακτηριστικά παραδείγματα, θέλω να σας αναφέρω τις περιπτώσεις εκείνες όπου η μητέρα που έχει την επιμέλεια των παιδιών, για λόγους εκδίκησης και προφασισζόμενη διάφορες αιτίες όπως π.χ. ότι το παιδί είναι άρρωστο, ότι λείπει ή ότι κοιμάται, στερεί στον πατέρα την σωστή επικοινωνία μαζί του. Το παιδί σε αυτές τις περιπτώσεις καταλήγει να μεγαλώνει σαν ορφανό από πατέρα, ενώ δεν είναι.

Αντίστοιχα έχουμε και εκείνες τις περιπτώσεις, που ο άντρας θέλοντας να εκδικηθεί την πρώην σύντροφο του, αδιαφορεί πλήρως για τις υποχρεώσεις του. Δεν καταβάλει την οφειλομένη διατροφή και η γυναίκα, που είναι οικονομικά εξαντλημένη, υποχρεώνεται να δανείζεται από συγγενείς και φίλους και να τρέχει κάθε λίγο στα δικαστήρια για να διεκδικήσει τα χρήματα της διατροφής, κάνοντας ακόμα περισσότερα έξοδα. Αυτά τα παραδείγματα είναι τα πιο σύνηθες και είναι καταστάσεις που θύματα ουσιαστικά είναι τα παιδιά.

Πρέπει να σκύψουμε πάνω σε αυτά τα προβλήματα και να προσπαθήσουμε να δώσουμε λύσεις έτσι

ώστε να εφαρμόζονται οι αποφάσεις των δικαστηρίων. Δεν μπορεί τα φαινόμενα αυτά να συνεχίζονται, να αιωρούνται εις βάρος των παιδιών.

Κυρίες και κύριοι Συνάδελφοι,

Προτείνω να εξετάσουμε και να εισηγηθούμε την τροποποίηση του ισχύοντος νομοθετικού πλαισίου ώστε να προβλεφθεί η δυνατότητα, ακόμα και όταν δεν υπάρχει συναινετικό διαζύγιο, το δικαστήριο να μπορεί να αναθέτει κοινή επιμέλεια, παροτρύνοντας έτσι τους γονείς να συνεργαστούν. Με τον τρόπο αυτό δίνουμε την ευκαιρία και στους δύο γονείς να ασκήσουν αντίστοιχα τις υποχρεώσεις και τα δικαιώματα που έχουν απέναντι στο παιδί τους.

Επίσης οφείλουμε να εξετάσουμε την δημιουργία του θεσμού του οικογενειακού δικαστηρίου, όπου με την υποστήριξη ειδικών επιστημόνων (ψυχολόγων, παιδοψυχολόγων) θα δικάζουν εξειδικευμένοι δικαστές αποκλειστικά υποθέσεις οικογενειακού δικαίου. Έτσι πιστεύω ότι θα εξασφαλίσουμε την ανταπόκριση σε θέματα επιμέλειας ανήλικων τέκνων και δικαιωμάτων γονέων πιο αποτελεσματικά και θα δοθεί μία λύση στα πολλά προβλήματα που δημιουργούνται σήμερα.

Είτε αυτό είναι το συχνό φαινόμενο της μη-καταβολής της διατροφής, όπου ο γονιός που έχει την επιμέλεια δυσκολεύεται να ανταπεξέλθει οικονομικά. Είτε είναι η θυματοποίηση του ανήλικου τέκνου λόγω της ακατάλληλης συμπεριφοράς από τους γονείς. Είτε τέλος είναι η αποξένωση των παιδιών από τα υγιή πρότυπα της οικογένειας που θέλουμε να μεταφέρουμε στις επόμενες γενεές. Σας ευχαριστώ